

Toespraak van de minister van Defensie Van Middelkoop ter gelegenheid van de uitreiking van de herinneringsmedailles Vredesmissies ISAF op 4 december 2009 te Den Haag.

Let op: Alleen gesproken woord geldt!

Generaal De Kruif, Stafleden van RC-South, leden van de Tweede Kamer, familie en vrienden,

Op 1 november werd een unieke periode afgesloten in de vaderlandse krijgsgeschiedenis. Een periode waarin een Nederlandse generaal, gesteund door zijn grotendeels Nederlandse staf, leiding gaf aan een troepenmacht van 40.000 mannen en vrouwen. Een troepenmacht die opereert in één van de meest complexe en uitdagende omgevingen in Afghanistan.

Een land dat op zich al één van de meest complexe landen ter wereld is. Zeker als het gaat om veiligheid en wederopbouw.

Er is geen gebruiksaanwijzing die leidt tot een eenvoudige oplossing van dit Afghaanse conflict. Laat ik vandaag beginnen met het herhalen van onze doelen voor de missie in Afghanistan. Om deze feestelijke dag in een kader te plaatsen.

Allereerst is dat het verminderen van de voedingsbodem voor terrorisme in Afghanistan. En daarmee bijdragen aan de veiligheid van de Afghaanse maar zeker ook de internationale gemeenschap.

Daaraan heeft u, generaal De Kruif, het afgelopen jaar met uw staf een belangrijke bijdrage geleverd.

Het zorgen voor meer veiligheid is echter niet de enige oplossing. We boeken alleen succes als we ook de sociale, politieke en economische omstandigheden in het land verbeteren. Zodat de Afghaanse bevolking, na decennialang van overleven, weer kan werken aan haar eigen ontwikkeling. Ontwikkeling wortelt pas in een veilige omgeving. En die veiligheid verbetert wanneer de bevolking uitzicht heeft op sociaal-economische verbetering en een integer landsbestuur.

Daarom geldt: Opbouwen waar kan, militair optreden waar nodig.

Die taak heeft u samen met uw staf voortreffelijk vervuld. U hebt bijgedragen aan het versterken van het lokale bestuur en een intensievere samenwerking met civiele organisaties.

De internationale troepenmacht in Zuid-Afghanistan heeft daarmee een belangrijke basis gelegd voor duurzame vooruitgang in heel Afghanistan. Nederland blijft die ontwikkeling steunen.

Ons land zal nog jaren verbonden zijn aan Afghanistan, in ieder geval met civiele en ontwikkelingsgerelateerde projecten. Die basis is mede door u gelegd. Uw inzet en commando hebben Nederland en de defensie-organisatie op uitstekende wijze op de kaart gezet. We hebben gezamenlijk bewezen dat Nederland kan acteren op het hoogste internationale, militaire niveau.

De internationale troepenmacht is sinds 2006 actief in het zuiden van Afghanistan. En met succes. Het laatste jaar zijn de ontwikkelingen in een stroomversnelling gekomen.

Niet in de laatste plaats omdat onder commando van generaal De Kruif het aantal militairen werd verdubbeld. Met deze extra inzet hebben we het initiatief teruggewonnen. De Taliban voelt zich niet meer veilig in haar 'safe havens'. Misschien nog wel belangrijker, de bevolking voelt zich voor het eerst in lange tijd weer iets veiliger. De Afghanen durven voorzichtig te denken aan opbouw en een veilige toekomst.

Die extra inspanning door de troepen is niet zonder slag of stoot gegaan. Generaal, tijdens mijn laatste bezoek vertelde u mij over de dagelijkse confrontatie met de berichten uit het veld.

Goede en slechte berichten. „Het hele scala van emoties komt op een dag voorbij. Iedere dag weer”, zo vertelde u mij. U doelde op mooie, maar zeker ook hele moeilijke momenten. Momenten dat het bericht kwam dat een ISAF-collega gewond was geraakt. Of zelfs gesneuveld. Met betrekking tot de ISAF-militairen kreeg U dit bericht van sneuvelen 283 keer. Met betrekking tot de Afghaanse militairen kreeg u het bericht van gewond geraakt of sneuvelen drieduizend keer. In diezelfde tijd kwamen ook vele onschuldige Afghaanse mannen, vrouwen en kinderen om. Als gevolg van IED's of geweld van de Taliban.

Ik wil u nu vragen om een moment stil te staan bij de militairen en Afghaanse burgers die zijn omgekomen als gevolg van de strijd in Afghanistan.

Voor hen die vielen en voor de familie en nabestaanden moeten we de rug recht houden. We hebben de verantwoordelijkheid om af te maken wat we in dat moeilijke zuiden zijn begonnen.

Afmaken wat we zijn begonnen. Voor mij betekent dat vooral ook: Afghanistan helpen op eigen benen te gaan staan. Afghanistan helpen zelfstandig te zijn.

Zelfstandig in het bieden van veiligheid voor de eigen bevolking. Daarom is de groei van het aantal Afghaanse militairen naar zeventienduizend manschappen, en de groei van het aantal lokale agenten naar tienduizend manschappen, zo'n bemoedigend resultaat.

En zelfstandig in het op democratische wijze besturen van hun land. De eerste tekenen daarvan hebben we tijdens de laatste Afghaanse verkiezingen kunnen zien. Dankzij de inzet van het Afghaanse leger en de Afghaanse politie konden kiezers over het algemeen veilig naar de stembus.

Een prestatie van formaat voor een land dat decennia lang geen vrije verkiezingen heeft gekend. De Afghanen hebben bewezen dat ze deze complexe operaties zelf kunnen uitvoeren.

Zelfstandigheid is het kernwoord waar het om draait. Zelfstandig betekent echter niet: alleen. De Afghaanse bevolking heeft nog jaren de steun nodig van de internationale gemeenschap. Militair en civiel.

Dames en heren, voor u staat een militaire staf die aan deze complexe taak in een complexe omgeving op uitstekende wijze vorm heeft gegeven.

Ik herinner mij nog heel goed een discussie met de Tweede Kamer. Het parlement vroeg mij waarom de aantallen uitgezonden militairen waren toegenomen. Ik kon de Kamerleden vertellen dat het ging om ondersteuning voor generaal De Kruif als ISAF-commandant. En nu u hier staat, moet ook voor de laatste twijfelaar glashelder zijn waarom de Kamer dit antwoord van de minister toen heeft geaccepteerd.

Mijn NAVO-collega's hebben meermalen tegen mij hun waardering uitgesproken voor 'General De Kruif'. Zo ook in St. Gerlach waar ik overleg voerde met de ministers van Defensie van de lead nations in Zuid-Afghanistan. De generaal kwam over, om mij en mijn buitenlandse collega's te brieven.

U deed dat op een uitstekende wijze en ik ben u daar erkentelijk voor.

En vooral de Hollandse nuchterheid tekent hem. Ik noem de typisch Nederlandse symbolen op kantoor. De voetbalshirts van Feyenoord, de goede club ook nog eens! Ik noem de manier van opereren in de troepenmacht. Een generaal tussen zijn mannen en vrouwen en niet erboven. En ik noem de nuchterheid in de aanpak in de regio. Een aanpak waarbij ook volledige ruimte was voor eigen Nederlandse inbreng. Een inbreng die soms per district kon verschillen in de manier waarop je de situatie onder controle brengt.

Dames en heren,

Wij mogen hierbij het thuisfront niet vergeten. Ik zeg wel eens, wij als Defensie lenen onze militairen van het thuisfront. Dat thuisfront is voor Defensie van grote waarde. Dankzij uw steun en inspanningen kunnen onze militairen hun missies uitvoeren. U, als thuisfront, heeft er maanden alleen voor gestaan. Moeders, vaders, opa's en oma's hebben thuis het gezin draaiende gehouden. Met daarbij de spanning over de situatie zo ver weg van Nederland. Uw partner heeft een prestatie geleverd waar hij of zij trots op mag zijn.

Maar ook u, het thuisfront, heeft een prestatie geleverd om trots op te zijn. Defensie waardeert uw inzet zeer. Wij zijn u daar ook dankbaar voor.

Het is daarom dat wij de uitgezonden militair traditiegetrouw een zilveren roosje uitreiken dat hij of zij aan een van u mag overhandigen. Als dank voor de ontvangen steun.

En voor jullie, jongens en meisjes, is er een kindermedaillon. Want ook jullie hebben jullie best gedaan, zo'n lange tijd zonder je vader of moeder.

Aangetreden militairen, dan ga ik nu over tot uitreiking van de herinneringsmedaille Vredesoperaties ISAF...